

REVISTA ISRAELITĂ

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Articole de fond : Afacerea martirului Fior : (I. Sălbătăcii și sălbatăcii; II). Revocarea călăului din Galați.—Evreii în România.—Incă o palmă dată antisemitismului.—Istoria misiunii mele în România.—Cronica judiciară.—Cronica internă : Diverse știri și fapte.—Societatea de cărți didactice.—Correspondențe : Giurgiu.—Cronica externă : Austro-Ungaria ; Germania ; Franța ; Italia ; Olanda ; Rusia.—Știința, literatura, bibliografie : Amintiri din trecut.—Bine-facerea Israelită la Paris de Maxime Du Camp.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea

STRADA MIRCEA-VODA 12

PRETUL ABONAMENTELOR

Pentru un an 14 lei }
Pentru 6 luni 7,50 } Pentru toată țara

PENTRU STRAINATATE :

Pe an: 20 franci
Pe 6 luni: 10 franci

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prețul unui număr : 1 leă

ANUNCIURI 50 bani linia

REVISTA ISRAELITA

Afacerea martirului Fior

I. SĂLBĂTĂCII ȘI SĂLBATICI

În temnițele României libere și liberale există de patru luni un nenorocit care în cursul acestor luni a suferit toate insultele și relele tratamente a tuturor moșicilor și fanaticilor din administrațiile și penitenciarele țerei, acela se numește *Fior*, și este *Evreu*.

Ce a făcut acest nenorocit pentru ca să fie obiectul cruzimei tuturor funcționarilor cu cari a fost în contact pentru nenorocirea lui? Ce a făcut acest tânăr pentru ca judecătorii lui Stătescu să-și bată joc de el, să-l refuze vecnic liberarea pe garanție, să-l trateze cu asprime și cu cruzime?

Știți care este crima sa și crimele lui?

Întăia crimă a comis-o părinții lui, *el este Evreu*; a doua crimă a comis-o el: el făcea politică și *cerea să i să recunoască că e Român*; a treia crimă tot de el comisă este că espulsat din țară, el—nenorocitul—stăruie în a pretinde că e Român și deci s'a întors în țara pe care el o consideră ca a lui, de vreme ce este țara natală din tată în fiu.

Ei bine, pentru aceste crime Fior este supus în temnițe la acte de sălbătăcie, pentru că iubește țara unde s'a născut și voește să fie român bun, pentru aceasta a fost, reintrând în țară, imediat închis, a fost condamnat la închisoare, și respins în cererea lui de liberare pe garanție!

Las sălbătăciile unor mizerabili cari sunt mai bandiți decât bandiții din penitenciare, înțeleg pe directorii și grefierii de la penitenciarele prin cari Fior a trecut.

Voiesc să arăt cine sunt judecătorii lui Stătescu și ce să poate aștepta de la ei :

Iată :

Fior este dat în judecată pentru că a intrat în țară în contra legii de expulziune. Dorința guvernului și interesul execuției legii este ca Fior să fie trimis peste graniță. Ei bine, care credeți că e cel mai bun mijloc de a scăpa de cine-va ? Este mi se pare a'l lăsa în libertate și a'l pune în poziție ca să poată trece granița. Library Cluj

Nu, pentru justiția țerei cel mai bun mijloc de a scăpa de Fior este a'l ține închis, este a nu'l libera nici pe garanție.

Este infam ! Este nedemn !

Știu că are să mi se zică că dacă Fior este ținut în prevenție, este pentru ca să facă în mod legal pedeapsa ! Auziți monstruositate. Pentru a face 15 zile de închisoare, pedeapsă la care e condamnat, judecătorii lui Stătescu îl țin închis de patru luni, de cinci luni aproape !...

Dar chestia lui Fior nu e numai o chestie de umanitate, este și o chestie socială și politică. Curtea din Galați a declarat că Fior nu are drept la ocrotirea legilor, privitoare la Români. Vom vedea ce va zice Curtea de casație.

În tot cazul chestia e grea. Și știți de ce, între altele ? Fiind că prin interpretarea dată de Curtea de Galați, cel puțin 200,000 de suflete evreești sunt lăsate la bunul plac al unui guvern ca cel ce îl avem și al unei administrații ca

cea care s'a degradat torturând pe un nenorocit inofensiv ca Fior!...

Legea de expulsare în mâna acestui guvern infam este o armă teribilă. Trebuie o dată pentru tot-d'a-una ca situația Evreilor pământeni să fie bine regulată și limpezită, dacă nu din punct de vedere politic, cel puțin din punct de vedere al dreptului de ocrotire a legilor Române, pentru evreii stabiliți de veacuri la noi.

A lăsa mai mult această chestie la bunul plac al guvernului este o odioasă inchitate. **G. P.**

Cu toate că sălbătăciile inferate atât de d-nu *G. P.*.. au încetat din momentul de când s'a destituit directorul penitenciarului din Galați, d. Ștefănescu-Priboi, și cu toate că acum d. Fior se bucură de un tratament uman, cestiunea cea mare și arzătoare, soarta a 200,000 de Evrei, a căror existență și liniște e zilnic amenințată prin legea asupra străinilor, nu e de loc rezolvită. Publicăm acest articol după *Lupta* și ne pare bine că s'a găsit o voce autorizată, care aduce această cestiune pe tapet.

Legea asupra străinilor se aplică acum în cazuri, ce nu sunt de loc după spiritul legiuitorului. Pe baza ei se expulsează din mai multe județe Evrei, cari sunt născuți în țară, cari posedă autorizarea consiliului comunal de a se stabili în comună, cari 'și fac toate datoriile către Stat. Ca specimen pentru această nouă și periculoasă interpretare a legii publicăm somațiunea următoare :

Romania

Primarul Comunei Cosmești

Somațiune

Se Somează prin această pe Evreul ca până în termen de 5 zile să Emigreze din această Comună și să își reguleze poziția sa și a familiei sale, căci în conformitate cu dispozițiunile legii relative la Expulsare străinilor și a ord. D-lui sub Prefect respectiv No. 3577 urmat de a D-lui Prefect No. 7403 va fi expulsat peste Hctarul acestei Comuni.

Primar: *Gr. V. Encescu.*—Notar: Nedescifrabil.

No. 748. 1887 Noembre 19.

II. REVOCAREA CĂLĂULUI DIN GALAȚI

Am semnalat la timp actul ilegal și imoral sèvresit de directorul arestului curților din Galați anume *D. Ștefănescu-Priboiu*, prin faptul că a trimis în ziua de 22 Oct. espirat, a se judeca la Curte, pe espulsatul *I. H. Fior* cu fiare pe mâini și picioare pe stradele orașului.

Acest fapt de o nemernică ne mai auzită a produs în localitate o indignațiune generală în contra acestui călău care, pus în fruntea unui serviciu public de a 'și independi datoria în limitele legei, a crezut de cuviință să 'și satisfacă ambițiunile stupide cari pun în relief mojicia caracterului și micimea sufletului seŭ.

Constatăm cu cea mai vie satisfăcțiune, că d-nu ministru de interne, în urma intervenirei d-lui Eug. Stătescu, ministrul de justiție, care a fost sezizat telegrafic de acest fapt, a revocat pe nedemnul funcționar, prin decretul regal No. 2553, publicat în *Monitorul Oficial*, No. 182 din 18 Noembre a. c., urmat și de următorul raport motivat:

Sire,

„Directorul arestului curților din Galați *D. D. Ștefănescu-Priboi*, a trimis în ziua de 22 Octombore espirat, a se judeca la Curte, pe un condamnat (?) *cu fiare pe mâini și picioare pe stradele orașului, lucru barbar, prohibit de lege și contrar moravurilor țerei noastre.*

„Prin acest fapt comis, fie din nepricepere, fie din rea credință, numitul funcționar ne mai putând fi tolerat în postul ce ocupă, am onoare a vă ruga să bine-voiți a semna alăturatul proect de decret relativ la *înlocuirea sa* cu d. *Constantin Penescu.*

Sunt, cu cel mai profund respect,
Prea plecat și prea supus servitor.

Ministru de Interne, **Radu Mihaï.**

No. 6995, 1887 Noembre 13.

Asemenea acte de înaltă justiție onorează prestigiul unui guvern liberal, și sunt de natură de a pune la carantină pe acei funcționari lași, cari abuzează de pozițiunea lor în dauna unor ființe nenorocite. **Priboiū este dat în judecată și arestat. Instrucțiunea urmează.**

D.

Evreii în România

Citim în ziarul „*The Jewish Chronicle*” din Londra, în numărul de la 26 Noembrie a. c. următoarele :

Acuma când d. *F. D. Mocatta* s'a reintors din visita sa în România, este poate oportun a arunca încă odată o privire asupra stărei actuale a Israeliților din acea țară. D. Mocatta a fost cât-va timp la Londra și a împărtășit fără indoială câtor-va colegi din comitetul «*Asociațiunei Anglo-Israelite*» vederile sale în privința remediării stărei desperate a coreligionarilor lor Români. Căci deși d-nu Mocatta a vizitat România ca persoană particulară și nu ca delegatul ver-unui corp public, el negreșit va fi discutat cu Israeliții notabili din București mijloacele prin cari Israeliții în genere ar putea fi ajutați în mod mai eficace. Înălăturarea restricțiunilor, prin cari ei sunt ținuți în stare de sărăcie, ar contribui mult la îndreptarea situației. Dar este zadarnic de a aștepta o asemenea soluțiune de la una din cele două partide politice din țară. Nici o presiune nu se poate exercita asupra guvernului din lăuntru, și încercările de a influența pe politicianii Români prin opiniunea publică din străinătate au avut de rezultat numai a spori suferințele aceloră căroră voia să le folosească.

Amicii cei mai buni ai Israeliților din România s'au convins că numai prin instrucțiune profesională se va putea îmbunătăți poziția maselor. Or-ce călător în acea țară a admis că Evreii sunt industrialii și meseriașii din țară,

și de oare-ce Guvernul 'I-a despuiat de ocasiunea de a învăța meșteșuguri în școalele publice, singura alternativă este stabilirea de școli speciale israelite în care să se dea această instrucțiune.

Iată un câmp minunat în care «*Anglo-Jewish Association*» poate întrebuința noul său fond de instrucțiune cu rezultate excelente.

Incă o palmă dată antisemitismului

Sămbătă seară 21 Noembre a avut loc în casa maior Mișu o întrunire de peste o mie de lucrători fierari și tâmplari din atelierile gărei arsenalului, pirotehniei și din alte stabilimente mari de industrii din Capitală. Era vorba de intemeierea unei societăți de ajutor mutual în cazuri de boală sau de alte nenorociri.

D. Butculescu, bine înțeles că nu a putut privi cu ochi buni alcătuirea unei societăți fără *desinteresata cooperare* a domniei-sale.

Și-a trimis deci căți-va ciraci cari prin sgomot și turburări se zădărnicescă încercările inițiatorilor.

La citirea articolului privitor la admiterea membrilor *fără descriere de naționalitate și de religie* se stîrni o furtună.

Căți-va cooperatori, *turmentați* de sigur, isbucniră în țipete și sbierete că „pentru nimica în lume nu vor sta vre-o dată cu un Jidan“. Scandalul nu se curmă până ce acești *indignați* nu fură dați afară în huiduielile mulțimei.

Dar antisemiții noștri nu se lasă cu una cu două. După o jumătate de oră un domn Petrescu, secretar al societății cooperabilor, sau mai bine zis al d-lui Butculescu, se urcă la tribună și cu terfeloaga antisemitică de „*Funcționarul*“ în mână voește să reabiliteze puțin în opiniunea lumii pe stăpânul seu, a cărui reputație e cam rău compromisă de când cu afacerea din Craiova.

Dar i fu cu neputința să vorbească, de oare ce toată sala isbucni în fluerături și huiduieli în cât nenorocitul fu silit să părăsească tribuna în strigătele „*afară! jos cu Butculescu!*“.

Liniștea fiind restabilită, statutele fură votate și o comisiune de lucrători fu aleasă care se umble prin ateliere pentru a înscrie membrii.

Indemnăm și noi pe lucrătorii evrei ca să între în asemenea societăți, unde vor fi tratați ca egali cu tovarășii lor de muncă creștini.

ISTORIA MISIUNEI MELE IN ROMANIA *)

de

BENJAMIN F. PEIXOTTO

CAP. XII.

Pe când călătoream în Moldova am fost isbit de particularitățile locuitorilor, evreii său creștini. Boerii (nume dat la un fel de nobilime) îmi păreau că au idei mai liberale de cât acei din clasele de mijloc de cari deputatul N. Ionescu poate fi considerat ca un reprezentant tip. Am observat în deosebi că mulți dintre boerii au o fisionomie grecească foarte marcantă. Creșterea lor fanariotă i-a făcut vanitoși, bănuitori, darnici în cuvinte, curagioși în prosperitate și slabi în adversitate. Tinerii însă se deosebesc de părinții lor, sunt mai francezi decât francezii însuși, de oare-ce cum am mai zis, s'au adăpat cu toate vițuriile și puține din virtuțile Galilor. Ei sunt foarte precoci; fiind bărbați la 15 și politiciani la 20 de ani.

Deși ambițioși de a înainta și a face să propășească naționalitatea lor, sunt lipsiți de adevărata credință în principii, n'au patriotism de loc sau puțin, sunt fără recunoștiință pentru serviciuri făcute și foarte mândri de nobilimea lor, de și în cele mai multe cazuri nu se pot fâli nici cu avuția, talent sau titlu. Ei călătoresc mult în țeri străine, și ospitalitatea este virtutea lor de căpetenie. Eu însu'mi am gustat'o pe această din urmă, și este o sarcină ingrătă (căreia am rezistat mai mulți ani de zile) de a fi silit a scrie acuma aceste crude dar absolute adevăruri. Intr'o casă unde eram foarte bine primit ca american găsi un membru al familiei care slugise în armata Uniunii pe timpul resbelului nostru civil. El vorbea cu entusiasm de Statele-Unite, fusese ofițer în statul major, și dorea mult să viziteze earăși țara noastră. Un alt exemplu de acelaș fel, găsi în casa unei doamne bătrâne a căruia fu fusese adjutant al generalului Fremont și își găsise o moarte eroică pe câmpul de bătae. Pentru această doamnă am obținut în urmă pensiunea la care avea drept.

Femeile române, mai ales cele din Moldova, au pelița fragedă și bălană și trăsurile delicate cari sunt particulare frumuseței orientale.

Femeile române de rang o cred poate drept de a fi credincioase bărbaților lor, dar în orî-ce cas necuviincios de a nu fi credincioase amantilor lor. Căsătoria este foarte reu tratată în București, dar

*) Vezi *Rev. Isr.* pg. 486.

divorțurile se pronunță foarte des pentru pricini din cele materiale.

Ceia-ce isbește pe călătorul în București, Galați și Iași, este varietatea costumelor și fețelor. Oamenii umblă prin strade cu mai multă vioiciune și aparență de ocupație decât s'ar putea aștepta din clasele de jos cari au păstrat caracterul lor ereditar. Mese-riașii, hamali și muncitorii par a nu fugi de lucru, dar cea-ce dă o animațiune deosebită acestor orașe este marele număr de ovrei cari le locuște. Activi, insinuatori și nici odată descuragiați, ei seamănă viața și mișcare în jurul lor, căci ei nu economisesc nici muncă nici osteneală pentru a obține cea mai mică resplată.

Așa, îndată ce zărești haina lungă și uzată a unui ovrei poți conta pe serviciile unui servitor iscusit, inteligent, neobosit, gata a se supune la ori-ce dispreț sau supărare; poți cere de la un asemenea om ori ce vrei. Îți va răspunde în nemtește, franțuzește, poate în patru limbi, și pentru câți-va lei dibăcia, lui răbdarea, eloquența, virtuțile, viciurile lui, toate puterile lui îți aparțin. Și dacă pentru un serviciu momentan te ai slujit odată de un israelit nu 'ți închipui că este ușor de a scăpa de el. De aci înainte îți aparține, sau mai bine zis, îi aparții; nu te va mai părăsi, te va urma la o depărtare de pași în uliță și va ghici din aceeași depărtare ce'ți trebuie. Se va așeza pe pragul casei în care ai intrat și la eșire îl vei găsi așteptând ordinul. El doarme pe scara d-tale, sub trăsura, devine sluga oamenilor tei, deși l'ai respins poate cu asprime de 20 de ori, el revine mereu cu aceeași umilință, gata a'ți executa din nou ori-ce dorință cu punctualitate, cuminție și respect; și când după toată această muncă și suferință, slaba sa mână strânge resplata așteptată, moneda pe care așa de bine a meritat'o, vezi pe fața lui recunoscătoare că te recomandă la protecția lui Abraham și Isaac și că este gata a se pune earăși la dispoziția ta când vei avea earăși trebuința de el.

În toată Moldova, la Galați, Focșani, Tecuci, Botoșani, Roman și Iași, pretutindena, am găsit pe umilul meu frate israelit ca singurul locuitor activ și neobosit. Nu numai că ținea cel mai bun han, avea cei mai buni cai, purta geamantanul meu, schimba banii mei, dar ca geamgiu, croitor, dulgher, tâmplar, tinichigiu, cu un cuvânt, în mai toate meșteșugurile, israelitul era cel mai sânguitor, cel mai laborios, cel mai capabil. Un filosof oare-care a zis că lumea n'ar putea exista fără evrei. Ori-cum ar fi aceasta, nici o parte a lumii civilizate sau parțial civilisată nu e fără dânșii. Ei numără în totul mai puțin de șapte milioane suflete, dar sunt așa de

respândiți că nu poți vizita nici un post în mare saă unde „oamenii se adună“ pentru negoțul de bani saă mărfuri de ori-fel, fără a găsi acolo reprezentanții acestei antice rase. Ovreii sunt mai numeroși în Polonia unde au fugit din Germania dinaintea persecuțiilor; mai bine de 350000 se află în Turcia europeană care pe vremea mea coprindea și România. O bună parte din ei, sunt mai ales în Constantinopole, Andrianopole, Salonic, Belgrad și București fiind originari din spania de unde părinții lor au fugit pe timpul lui Ferdinand și Isabela. Acelaș număr poate se află și în provinciile Africane și Asiatiche ale imperiului Otoman, și așa de departe sunt ei respândiți prin țările Islamului ca în orașele cele mai depărtate pe cari le ajung caravanele vei găsi pe un ovrăi cu turbanul pe lungile sale plete, gata a'ți schimba aurul în moneda țerei cu un câștig pentru el.

Ovreii se pot găsi în China și pe coastele Malabarului, sunt numeroși în Bokhara și se pot vedea în Madagascar și pe coasta apuseană a Africeii. În Coquinchina sunt două rase evreești: neagră și albă. În Yemen evreii se deosibesc abia în înfăcișare de Beduini; în Circasia sunt sălbatici munteni fără biblie saă Talmud. În diferitele părți ale Europei ei se bucură de diferite grade de libertate și numai în Statele-Unite unde în fapt s'a îndeplinit adevărata emancipare a poporului, ei sunt cu totul scutiți de restricțiuni legislative.

Am observat că între națiunile bălane ale Nordului, ovrăii au perul și ochii oacheși, pe când la națiunile oacheșe ale Sudului este tocmai din potrivă, așa de adevărat este că pretutindenea formează un popor deosebit. Diferențind ast-fel din punctul de vedere fizic și social și adoptând în mare parte limba și obiceiurile în sânul căruia trăiesc, ei au remarcabilă uniformitate în credința lor religioasă și aceiași idee despre destinele rasei evreești. Iudaismul este muma a două religii cari au acoperit aproape tot Globul: Creștinismul și Mahometanismul, două fiice cari i-au pricinuit rele nenumărate de și Isus din Nazaret și Apostolii erau toți evreii, de și Avraam, Moise și Isus, se numără între cei șese mari proroci ai Islamului.

Când în sfârșit ajunserăm la Iași, vechia Capitală a Moldovei, al doilea oraș mare al României cu o populație de aproape 100000 suflete, la reședința somptuoasă a bancherului *Jacques de Neuschotz* ne scoborârăm osteniți și albiți de praful șoselelor pentru a fi primiți în modul cel mai cordial de d. și d-na Neu-

chotz așa în cât să cred că nu sunt departe șapte mii de mile de țara și familie, ci în casa unui frate și amic.

Trad: Dr. Adolf Stern.

CRONICA JUDICIARA

AFACEREA DIN PLOEȘTI.

În numărul trecut al *Revistei Israelite* am publicat în cronica internă o comunicare *din Ploești* cum că un băiat evreu ar fi fost sugrumat de un cârciumar român, de și medicii au constatat că tânărul s'ar fi spânzurat singur. Noi, am publicat toate amănuntele „sub rezervă“ de și ele ni s'aun relatat de o persoană foarte sigură.

Acum aflăm că mare parte din ploeșteni sunt de părere că tânărul Hofmann ar fi fost sugrumat. Amănuntele ce se spun de unii ploeșteni veniți prin Capitală concoardă întocmai cu cele publicate de noi. Tatăl tânărului *Hofmann* a fost zilele acestea în București în această cestiune și d. procuror general a numit o *noua anchetă*. Printre medicii cari vor trebui să constate dacă tânărul a fost sugrumat s'aun s'a spânzurat singur, se va afla și un medic evreu; aceasta s'a acordat de d. procuror general după dorința exprimată de părintele celui sugrumat. La 27 curent tatăl victimei fiind chemat la judele de instrucție, ceru să se citeze cârciumarul și martori în această privință. Vom reveni.

PROCESUL LABIN.

D. Simeon Labin a fost dat în judecată pentru insulta adusă unui funcționar postal și condamnat în definitiv la 15 zile închisoare și 300 lei daune civile. Atât înaintea Tribunalului cât și a Curței s'a refuzat inculpatului ori-ce probă testimonială, nu s'a ținut în seamă nici una din acele probe autentice ce s'aun adus contra funcționarului postal. Toată culpa d-lui Labin era că colabora la *Vocea Botoșanilor* de aceia trebuia pedepsit. Așa a și fost.

Curtea de Casație—zice *Vocca Botoșanilor*—a recunoscut justetea apărării și a casat hotărîrea iniquă și ilegală ce se pronunțase de autoritățile judiciare. Trimisă cauza înaintea Curței de Galați, mulțumită pleduariilor d-lor avocați Ressu și Leonida Sterea, domnul Simeon Labin a fost achitat.

Prin această hotărîre s'a făcut pe de o parte un act de dreptate, iar pe de alta s'a dat o severă lecțiune tuturor acelor ce nu

analizează cauza în sine, nici judică persoanele după culpabilitatea faptului ce li se impută ci după cerințele ce le profesază.

Tribunalul din Botoșani a nesocotit monitoarele Statului, rapoartele oficiale ale șefilor telegrafelor și poștelor cât și ordonanțele de mutare și destituire pronunțate contra funcționarului ce aduse plângerea sa. A respins în ultima oră chiar chemarea de martori spre a putea mai bine stabili conduita agresivă a funcționarului. S'a menținut numai în a constata că corector și administrator și chiar colaborator la *Vocea Botoșanilor* e Simeon Labin, pentru ca toate mijloacele sale de apărare să fie respinse și conduita cea mai ireproșabilă să fie reprimată și condamnată.

E trist a constata acestea, dar din nenorocire acesta e purul adevăr și de aceia văză acei ce comit atari nedreptăți, că în fine adevărul și dreptatea totuși triumfă.

Mulțumim d-lui Ressu și Sterea și îi rugăm să primească o cordială și frățească strângere de mână.

Hotărârea Curței de Galați serviască de lecțiune tuturor acelor ce s'abat de la calea dreptății.

RECURSUL LUI FIOR

Inalta Curte de Casație va judeca la 15 Decembre viitor recursul d-lui *Iosef H. Fior* care fiind expulzat și reintrând în țară pretinde că fiind născut și crescut din părinți de asemenea născuți și crescuți în România, nu poate fi considerat ca ori-care străin, nu îi se poate aplica legea espulzărilor.

D. I. Fior stăruie însă ca să se dea un termen mai apropiat pentru judecarea recursului d-sale. *Tot de-odata d. Fior s'a constituit parte civilă în procesul cu fostul director al penitenciarului din Galați, d. Priboiș.*

CRONICA INTERNĂ

Alungări din sate. Din *Buhuși* primim o scrisoare de la d. *Arbore* cu dată 23 Noembre (5 Decembre st. n.) prin care ne comunică următorul ordin ce s'a trimis imai multor evrei. Reproducem copia unui asemenea ordin:

Primăria comunei Buhuși.

Plasa Bistrița

Domnule,

Buhuși, 1887 Iulie 30

No. 2241.

Fiind-că nu obțineți autorisarea consiliului comunal cerută de

art. 4, legea comunală, șă art. 10 legea poliței rurale, fără care nu vè puteți statornicii în această comună.

Vè somez ca până în termen do 8 zile să părăsiți comuna, căci la neurmare veți fi silit expolsați din comună.

Primar : *Toderașcu*.—Notar : *Hoiescu*.

D-sale, d-lui Aron Bercu Blajescu loco (Buhuș).

In această lună, Noembre, s'aũ mai trimes asemenea ordine.

Ziarul *Furtuna* din Focșani spune că polonezul președinte al comitetului permanent, *Sobieski*, a dat ordinul No. 2098/87, către sub-prefectul *plășei Vrancea*, să expulzeze de prin comună pe toți streinii, și mai cu osebite pe evreii; consecinte acestui ordin barbar, primarul comunei *Bărasești*, prin somațiunea No. 1277 din 15 curent face cunoscut evreului *Strul Pincu Griștein*, ca în 24 ore să părăsească teritorul acelei comuni.

Acest Griștein este născut și crescut la comuna Bărasești, are părinți acolo proprietari, și este soldat în regimentul 6 de călărași; dânsul, a reclamat d-lui colonel al regimentului să intervină pentru revocarea acestui ordin nedrept.

Ziarul focșenean întreabă pe d. *Sobieski* pentru ce nu expulzează pe primarul *Stoianovici*, de origină polonez? Pentru ce guvernul, dacă i ea pe evreii în oaste, îi supune la toate dările, de ce nu'l lasă în pace la casa lui. Barbarie colectivistă.

* * *

Operațiile consiliilor de revisie, pentru formarea contingentului 1888, începe la 1 Decembre 1887 și se vor închide la 15 Ianuarie 1888.

* * *

Examenle particulare. Ministrul instrucțiunii a modificat din nou regulamentul școalelor, suprimând cu totul examenul din Decembre al școlarilor preparați în particular.

* * *

Din Botoșani. Bani încasați pentru ajutorarea incendiaților din Botoșani de comitetul din localitate al cărui casier a stimabilul d. A. Enacovici, se ridică la suma de 33, 689 l. 50 b. Nădăjdum că se vor împărți în curând pe la cei nevoeși.

Cum rămâne însă cu banii încasați de comitetul instituit de guvern? Când se vor distribui oare pe la nenorociții incendiați? Vom vedea!

* * *

Corpurile legiuitoare. Comisiunea de indigenat a Senatului se compune din următoarele persoane:

D-nii Episcopul Dunării de jos, Generalul Cernat, Gheorge Antonescu, G. Ștefănescu, Al. Slăvescu, Th. Dornescu și I. Brătășanu.

Comisiunea de indigenat ce a eșit la la sort în ședința *Came-rei* de la 17 Noembre se compune ast-fel:

D-nii Papadopol Calimach, Locusteanu, Urzică, Stoicescu, Lepădatu, Poroineanu și Fontăneanu.

Artista d-șoara Charlótte Glückmann a avut onoare a concerta acuma de curând la ministrul plenipotențiar, al Rusiei, d. *Hitrovo*, unde a fost foarte mult aplaudată de numeroși vizitatori.

Din Iași. Spitalul israelit din Iași primind de la onor. domni Rappaport și Vechsmann 76 de plapome de vară și cincii prostiri de caciuc, aduce mulțumirile sale publice prin *Liberalul* acestor domni pentru lăudabila lor faptă.

Emigrarea evreilor. La 17 Noembra aű emigrat din *Iași* 12 persoane. A doua zi aű mai plecat 8 israeliți. In total 20 de persoane.

Din *Buhuși* după cum ni se comunică au plecat la 14 Noembre st. v. tânărul Hermann Tacsier cu o soră a d-sale, Letti, spre America. D. Șulem Alter Moșkes s'a reintors pentru a lua și pe soția sa care rămăsese aci și a pleca împreună peste ocean.

Din *Roman* au plecat, după cum ni s'a relatat, câte-va familii precum și tânărul B. Weissmann, absolvent de gimnasiu.

Căsătorie. Duminică 29 Noembre s'a celebrat la Templul coral din Capitală căsătoria domnișoarei Margareta de Frank, fica d-lui Demetru, de Franc, cu d. Carol Moravitz din Viena, cavalier al legiunei de onoare. Aű asistat un reprezentant al M. S. Regelui, d. general Barozzi, miniștrii și ambasadorii puterilor străine.

„**Armonia**“ societatea de domnișoare 7din Pitești a 7implinit un an de la fundarea sa. Succes înainte.

Rugăm pe abonații noștri să bine-voiască a ne trimite neintărziat sumele ce ne datorează pentru a nu 7ntrepuce trimiterea *Revistei*.

O colecție de documente vechi. La librăria fraților Șaraga din Iași se află o colecție foarte avută de o mulțime de documente și

hrisoave domnești, atât pe pergament cât și pe hârtie și anume : Elias I 1447, Elias II 1448, Ștefan cel mare 1492, Petru Rareș 1528, Bogdan fiu lui Ștefan 1576, Moise Movilă 1631, Vasile Lupu 1640, C. Cantemir 1681, etc. Fie-care însoțite cu sigiliu fie cărui Domn, care le-au eliberat; precum și o mare colecție de peste 200 pe hârtie în vechime de 200 ani. Toate aceste sunt rezervate pentru Academia Română, spune *Curierul*.

* * *

„**Bârladul**“ vorbind de donațiune a Hirsch zice: „E ceva uimitor solidaritatea cea mare ce e între ovrei. Persecutați pe sub mână în toate statele, ei caută a’și întări rândurile.“

* * *

Tratat de comerțiu s’a încheiat între România și Turcia și se pune în aplicare provizoriu, de la 30 Noembre corent; iar definitiv de la 1 Ianuarie viitor, după ce va fi votat de Corpurile legiuitoare și ratificat.

* * *

Societatea istorică Iulius Barasch. Comitetul acestei societăți a primit în timpul din urmă nouă donațiuni pentru bibliotecă.

Din Iași de la d. n.ii *Frați Șaraga* 14 broșuri în chestia israelită, *B. Pohl* 13, *Jsr. Kupermann* 3, *C. Schwarzfeld* 3, *K. Lippe* 1, *Societate* *Junimea din Iași* 1 Raport și 1 Statut.

Din *Bérlad* de la d. *Ion Em. Kostaki Epureanu*: „Le mouvement et la situation économique en Roumanie“ (Paris 1885).

Comunicări nouă s’au primit din Iași de la d-nul *M. Braunstein* o copie a unui act de la 1856 privitor la odonațiune a unei case pentru o sinagogă; de la d. *Wilh. Schwarzfeld* estrase din „La Valachie moderne“ de *Aurelie Ghica* (Paris, 1850); extrase și descrierea „*Gazetei Română-evrească*“ (Iași 1859) de sub redacția lui *Marcu Feldmann*, coprinzând o anafora pentru înființare de școli israelito-române; Amintiri din bătrâni culese de d-sa de la d-nul *M. E. Finkelstein* și alți: 1) Despre lepădarea portului vechiu polon și felicitarea adresată lui *Mihaï Sturza VV.* de d. *M. E. Finkelstein* la 1847; despre *R. Iosef David zis Zvolever-ruf* din Iași, *Ioseph Uhrmann* vestit învățat, mort la 1821 în Iași; un extras din „*Trajan*“ (din 25 April 1869) coprinzând o petiție a Evreilor din Iași către comitele *Kisselleff* datată 27 Septembrie 1831 în care cer suprimarea hahambașiei, a nu fi vexați la dări, de a putea iar lua moșii în posesie, de a ține velnițe, etc. de la d. *B. Schwarzfeld* o traducere ebraică a circulării lui *Kogălniceanu* din 1860, cu privire la

schimbarea portului, traducere ce s'a împrăștiat în public de la d-nii *Frați Șaraga* 13 acte *originale* datând dela 1815, 1817 (3) 1818, (2) 1820, 1821, 1824, 1833, 1835, 1839, și 1853, din care unele de un mare interes istorico-cultural.

Din *Negrești* (j. Vaslui) de la d. *Abr. Mendelovici*; 2 documente originale date spre copiere din 1845, o învoală a 29 Evrei cu proprietarul Poenilor, spre a veni și a fonda acest orășol; de la 1846 un contract de taxă gabelă din acelaș orășel; 4 acte ebraice de la 1819, o scrisoare a lui Michel Daniel din Iași autorizând pe un Eliezer din Podul roș de a strânge în numele său bani pentru Palestina, de la 1810 o deciziune a consiliului rabinic din Iași privitor la un orfan; de la 1839 prin care sucursala Comitetului Chevrei-chedoșa din stradele Podul-roș și Podul-lung din Iași măresc numărul ceaușilor din cauza mărimii populațiunii; o invitație de nuntă a R. Apter către R. din Podul-Iloae; o cerere a aceluiaș Rabin pentru ajutorarea unui Rabin plăcat la Palestina, ambele fără dată, în ori-ce caz din primul sfert al acestui secol; o relațiune despre dr. Barasch.

Comisiunea pentru explorarea cimitirului din Iași și urmează cu zel activitatea ei. Intr'un număr biitor vom reproduce câte-va inscripții fiind foarte interesante aflate pe acest cimitir.

Fondul Barasch al Societății istorice Iulius Barasch:

Lista No. 34 a d-lui *Max I. Schapira* în *Ploești*: Isac Scwarz 2. Dr. Scherer 2, Max I. Șapira 6, A. Kornhauser 20, Solomon Feinmann 5, S. Kaner 6, M. Kohan (Galati) 1, L. Kugel 2. Total 34 lei.

Din listele precedente 299 l. 50 b. Total 333 l, n. 50 b.

* *

Supuși austro-ungari în România. *Corespondenței Politice* i se comun'că din București: Ministrul plenipotențiar al Austro-Ungari, comitele Goluschofski, și consulul general austro-ungar, cavalier de Suzzara, iaș măsuri, ca să dea o altă organizare cu totul nouă cestiunii sprijinirii cetățenilor austro-ungari din România. Numărul austro-ungarilor din București, cu toate că în matriculele consulatului sunt trecuți numai vre-o 8000 până la 9000, se urcă la 30 până la 40 de mii, dintre cari partea cea mai mare se găsesc în mare mizerie. Numitele persoane vor face în curând în aceeaș privință un apel către camerele de comerț din Austria și Ungaria.

Fabricile române. *Telegraful* publică lista fabricilor din țară printre cari figurează cele următoare :

Zahăr : Fabrică de Sascut condusă cu mult succes de frați A. H. Elias din București și Viena.

Lumânări de stearin : Fabricile d lui D. C. Conzelman din Galați, Bauberger & comp. din Iași, cel din urmă a înființat o fabrică ca model.

Frânghii : Fabrică d-lor Moritz Vachtel & Dinescu din Botoșani, nu lasă nimic de dorit atât în ce privește produsul cât și concurența.

Sipite : Fabrică din Botoșani concurând în calitate și prețuri cu cele mai bune din străinătate.

Cismărie : Fabricile d lor M. Leon & Mandrea și Rosenbaum & Bruder din București pentru cismărie, pot fi considerate cele mai întâi fabrici din Europa.

Scaune : Fabricile din Botoșani a societății sub firma Fictin Finkelstein & Co. bazată pe acțiuni și a d-lui B. Feldsohn, funcționează în condițiunile cele mai bune.

Teracote : Fabrică din Focșani a fraților Herman din Ploești, București și altele care fac mari progrese.

Sticlărie : Fabrica de la Azuga, promite foarte mult, o mare parte din comerțianții detaiști furnisează marfa de la această fabrică.

Tricotajiu : Fabrică în Botoșani a d-lui A. D. Blecher, efectuează felurite haine cu toată acurateță și foarte eftine.

Cicoare : Fabricile din București a d-lui Slama, în Galați a d-lui Zahariadis, în Botoșani a d-lor Chirița, Kangenthal Kohn & Co. și a d-lui Adelsberg.

Bere : Fabrica d-lui Iosef Poll Galați.

Spodium : Fabrica d-lui E. Bamberger din Botoșani, fondată de d. Rotberg, promite să facă treburi bune.

Cue de lemn : Fabrică Târgu-Jiu a d-lui Atias.

Scrobeală și Clei pentru Cismări : Fabrică a d-lui M. Hofman & Sohne din Iași și o altă fabrică înființată în București.

Sardele Rusești : (Fabrici pentru conservat) fabrică d-lui Iacobsohn & Co. din Galați și Salter în Focșani.

Cerneală : Fabrica d-lui Georgiadi, din Galați, A. B. Reiser din Botoșani și altele de mică importanță dar care fiind încurajate vor face mari progrese.

Cravate : Fabricile d-lui L. Grunberg, I. Reiner, M. sele Kornfeld, constatăm că au frumos viitor, pentru lucrul bun ce execută și tot-d'auna în modă.

Cartoane : Fabriciceie d-lui Samoil Goldenthal din Iași, care ocupă peste 40 lucrători execută lucrări în arta sea foarte bine ca și în străinătate.

Vacs : Făbriți în Botoșani a d-lor D. L. Katz, V. I. Margulis, Georghiadis în Galați, București și alte orase.

Umbrele : Făbriți în Botoșani din cari una a fraților Lustgarten care lucrează după cel mai nou sistem și pe fie-care săptămână expediază în Bulgaria 300 duzini, asemenea făbriți sunt și în București.

„Telegraful“ adaugă că această listă nu e complectă și va căuta să o completeze. În adevăr la prima vedere se vede că s'au omis mai multe făbriți precum :

Fabrică de fringherie a d-lui Filip Birmann din București.

Fabrică de gaz a d-nei Neuermann din Târgoviște.

Făbriță de vacs a d-lui Bach, precum și *velnițele de rachiu*, ale d-lui S. A. Iosef din Târgoviște, etc.

Cicoare : Fabrică d-lui Rafael Lankmantel din Iași.

Bere : Fabrică d-lui P. Haimovici din Iași.

Tăbăcărie : Fabrică d-lui David Einhorn din București.

Cravate : Fabrică d-lui Frateli Iosef din București.

Săpun : Fabrică d-lui Sadagursky din Iași.

Plicuri și Cartoane : Fabrică d-lui Iosef Margulies din București.

Pălării : Fabrică d-lor E. Hochmann și M. Glükmann din Iași.

Fringhii : Fabrică d-lor Eisig Wachtel & fiu din Iași.

Hărtie de țigară : Fabrică d-lui Moses Mattes din Iași.

Parfumerii : Fabrică d-lui Iosef Farchi fiu București.

Corsete, lingeții și tricotage : I. Istecescu, București.

Obiecte de cauciuc și uleiuri : Mohr & Singer din Iași.

Sobe de porcelan Rohrlich din Roman.

Făbriță de flanele, dimii și postav a d-lui Abraham Cohen din Ploști, fundată în 1886 și în care lucrează 13 lucrători cu mașini perfecționate. Toate articolele cunoscute sub denumire de flane-rărie de Brașov se lucrează în această făbriță.

Societatea pentru publicarea de cărți didactice israelito-române.

APEL

P. S. Coreliționari,

Prin apelul și statutul nostru publicat în anul 1885, ați fost puși

în pozițiune de a cunoaște scopul acestei societăți și silințele ce și dă pentru ajungerea lui.

Mulțumita ajutoarelor bănești ce ni s'au dat de persoanele numite în alăturatul tablou, am fost în stare să publicăm până astăzi cărțile școlare ce avem onoare a le adresa prin poșta tuturor membrilor noștrii contribuabili și de veci conform făgăduinței ce le am dat d'a le trimite în schimbul ofrandei d-lor câte un exemplar din operele publicate de Societate.

Dar cărțile publicate până acum formează numai o parte foarte mică din cele ce societatea noastră și-a propus a edita.

Facem dar un nou apel călduros în favoarea frumoasei și desinteresatei noastre întreprinderi și rugăm cu stăruința pe d-nii membri contribuabili să și achite cotisația d-lor pe anii 1886 și 1887.

Pe d-nii trecuți în lista **B.** îi rugăm să bine-voiască a ne da și restul până la complectarea sumei de 50 lei, pentru ca ast-fel să ni se împlinească dorința de a i avea și pe d-lor ca membri de veci.

Rugăm asemenea pe toți aderenții noștri de până acum să nu ne refuze prețiosul d-lor concurs și fie-care în cercul seș să se silească a ne găsi membri numeroși și darnici, pentru ca Societatea noastră să poată îndeplini din ce în ce mai bine frumoasa misiune ce și a luat, căci cu ajutorul d-lor am început-o și tot cu ajutorul d-lor sperăm a o duce la capătul dorit de toți, d'a complectea toată seria cărților necesare pentru ca tinerimea israelită să învețe religiunea mosaică d'a dreptul prin mijlocul limbei naționale prin limba poporului în mijlocul căruia trăiește.

Președinte : **F. A. Focșăneanu**

Secretar : *I. D. Bally.*

Nota. A se adresa I. D. Bally. strada Israelită No. 11. Cotisația este de minimum 4 lei noi pe an, iar spre a deveni membru de veci se cere conform statutului o suma de 50 lei noi.

* * *

Extract din procesul verbal al ședinței din 23 Noembrie 1887.

Se resolvă mai multe lucrări curente.

Se decide a se scrie d-lui Dr. Gaster să bine-voiască a stărui la locul cuvenit pentru ca să ni se trimită și în anul acesta subvențiunea din anul trecut a *Societății din Londra.*

Se decide a se trimite onor. Societății din Londra 5 exemplare din Gramatica d-lui Cassvan, arătând că mulțumita subvențiunii ce dânsa ne a trimis am fost în stare să publicăm această Gramatică introdusă cu mult folos în școalele din București.

Se vor trimite asemenea onor. societății „*Alianța Israelită Universală*“ câte două exemplare din cărțile editate de societate, arătându-i tot d'o dată și situația Societății.

Se dispune a se trimite la fie-care din membrii Societății câte o colecțiune din operele editate de societate.

Se va face un nou apel în favoarea Societății.

Apelul și lista membrilor să se tipărească în *Revista Israelită*.

Se decide ca din primii bani ce vor intra în casa Societății să se tipărească tabelele D-lui I. D. Bally.

Se dispune a se trimite câte trei exemplare din cărțile editate de Societate la onor. Minister al Cultelor și Instrucții publice.

Se votează ca membrii în Comitetul Societății D-nii Dr. Adolf Stern, Erdreich și Westfried.

Se decide a se ruga onor. societate „*Zion*“ să bine-voiască a acorda o subvențiune din fondul ce are destinat pentru încurajarea instrucțiunii.

S'a controlat conturile prezentate de d-nii Casvan și I. D. Bally și găsindu-se în regula și deplin justificate li s'au dat cuvenita aprobare și descărcare.

S'a dispus ca de acum înainte, comitetul să se întrunească cel puțin odată pe trimestru, chiar în cazul când n'ar avea nimic la ordinea zilei.

Membrii Societății pentru publicarea de cărți didactice israelito-române

A. Lista d-lor membri contribuabili (1885)

București: D. Ludvig Calmar l. 4, Isaac Fermo l. 4, Isaac Rosanis l. 4, Iosef Leon l. 4, M. Dulberger l. 4, Moscu Leon l. 4, Israel Ezra l. 4, Moise Eskenazi l. 4, Lazar de Mayo l. 4, Iosef Elias l. 4, Moise Alcalay l. 4, S. Grünberg l. 4, Isidor Cohen l. 4, M. Samuely l. 4, S. Berger l. 4, Adolf Gaster l. 6, I. D. Bally l. 4, M. Steinberg l. 4, M. Ipcan l. 4, Solomon Taubes l. 4, Anselm Capralik l. 5, M. El. Nahmias l. 4, I. Moiescu l. 4, Ezra L. Semo l. 4, S. Neumann l. 4, H. Mathias l. 4, A. S. Confino l. 4.

Bacău: A. D. Birnberg l. 4, M. Moscovici l. 8.

Botoșani: D. Moritz Abramovici l. 5.

Buzău: D. Mayer Focșăneanu l. 4.

Galați: D. S. Segalla l. 4, S. Eisenstein l. 4, Max I. Schapira l. 4.

Iasi: I. Mihalovici l. 4, D-r. Henri Buztin l. 4, B. Brillrs l. 4, Iacob Barbar l. 4, A. B. Reischer l. 4.

Pitești: Moscu I. Herdan l. 4.

Târgu-Frumos: S. Glanțer l. 4.

B. Lista d-lor cari n'au complectat încă suma de 50 lei spre a putea fi înscriși ca membrii de veci.

1881: D. David Semo l. 20, S. H. Fränkel l. 30, Ed. Bernstein l. 20, A. Iscovici l. 40, Mayer Goldstein l. 20.

1882: Chayim Lazarovici l. 25, Louis Hirsch l. 30, N. Wissner l. 25, W. A. Guttmann l. 20, A. M. Löbelsohn l. 20, F. Rosenzweig l. 20, Sal. Weissermann l. 15, Bernhard Hornstein l. 10 M. Steureanu l. 36, Solomon I. Bally l. 30.

C. Lista d-lor Membri de veci:

București: F. Focșăneanu l. 1000, D. Gabriel l. 100, Sam. Schönfeld l. 60, I. Iuster l. 50, S. Weiss l. 50, Moritz Blank l. 100, Solomon Blank l. 50, Solomon Hechter l. 100, Borelly Wissner l. 50, M. E. Cohen l. 100, Em Rosenthal l. 100, L. A. Guttmann l. 50, I. Istăcescu l. 100, M. Nathaniel Hirsch l. 50, D-r A. Blumenfeld l. 50, Moscu Ascher l. 50, D-r M. Taubes l. 50, D-r David Emanuel l. 50.

Galați: Isaac Löbel l. 200.

Iasi: Jacques de Nauschotz l. 100, D-r. Tausig l. 50.

Ploiești: Ilie Zaharie l. 50.

Pitești: Iosef Schönfeld l. 60.

CORESPONDENȚE

TRECEREA D-LUI BARON DE HIRSCH PRIN ROMÂNIA

Giurgiu, 17 (29) Noembre 1887.

Domnule Redactor,

Sâmbătă după prânz a venit un coreligionar al nostru, un impiegat al drumului de fer din Rusciuk, d. Aftalion, și întâlnindu se cu noi din Giurgiu, ne comunică într'un mod confidențial, că *Baronul de Hirsch cu consoarta sa* trece Duminecă dimineața cu trenul „Fulger“ la Constantinopole.

Cum am aflat aceasta, ne-am consultat cu câți-va coreligionari d'aci ca să întâmpinăm la gară pe Baronul de Hirsch. Ast-fel patru membri ai comunităței israelite, anume: d-nii Israel Gänzel, Moritz Grünberg, Gingold și Ben Ioșua, hahamul Israeliților spa-

nioli din localitate, ne-am dus la orele 6 și jumătate dimineața la *Smârda*.

Intr'adevăr la 7 ore a sosit trenul, din care s'a coborât întâi d-nu *Veneziani*, pe care îl salută d. Gingold, cunoscându-l pe d-sa deja de mai 'nainte, recomandându-ne în același timp și pe noi, veniți spre a saluta pe d. Baron de Hirsch în numele Comunității din *Giurgiu*. D. *Veneziani* însă răspunse, că Baronul nu e dispus a primi de oare ce se grăbește. În acel moment eși d. Baron din vagon, însoțit de secretarul său și de un impiegat al drumului de fer. Secretarul ne-a recomandat d-lui Baron, căruia am zis că, comunitatea noastră aflând trecerea sa prin *Giurgiu*, ne-a însărcinat să salutăm pe d. Baron, urându-î călătorie bună la Constantinopole. D. Baron ne-a mulțumit și ne a întrebat câte familii israelite sunt în *Giurgiu*, la care am răspuns că sunt vr'o 150—160 de familii. Vrând să plecăm la debarcadare Baronul s'a îndreptat către cupeul în care se afla consoarta d-sale și împreună cu dânsa se apropiă de noi recomandându-ne ca represintanți ai Comunității israelite din *Giurgiu*. Doamna Baroneasă ne-a mulțumit pentru această bună-voință a noastră și d. Baron adaugă că regretă că ne-am deranjat Comuna pentru d-sa.

În urmă s'a imbarcat d. Baron în vaporul român „*Independința*” spre *Rusciuk*, împreună cu consoarta d-sale și cu suita compusă din vr'o 14 persoane, salutându-ne reciproc până ce am perdut vaporul din vedere.

La *Rusciuk* a eșit de asemenea o delegațiune din partea Comunității israelite spre întâmpinarea d-lui Baron de Hirsch, dar nici acolo n'a stat de cât câte-va minute.

Primiți, etc.

O. R.

UN FAPT CARITABIL

Giurgiu, 22 Noembre 1887.

Domnule Redactor,

Bine-voiți a insera în stimabila d-voastre „*Revista Israelita*” un fapt de toată laudă. În timpul de față când pozițiunea Israeliților în România lasă mult de dorit, suntem fericiți a constata că se mai găsește români cu inimă românească adevărat bună.

Intr'una din zile d. Colonel Costafor, care este tot-d'o-dată și comandantul pieței din *Giurgiu*, primblându-se prin centru tocmai pe, când eșiau copii din școală, observă din mulțime un copil aproape

gol, desbrăcat, numai cu fâșia de haine pe dânsul; acesta era tocmai un copil evreesc. D sa îl chiemă la dânsul, chestionându-l, cine și al cui copil este, și fără a lua în seamă confesiunea căreia aparține copilul, d. Colone! l'a luat și s'a dus cu dânsul la prăvălie de haine a d-lui Iosef Leister și l'a îmbrăcat cu haine, cumpărându-și și căciulă și cisme, în fine tot ce 'i trebuia.

Iată un fapt care ar merita să fie imitat și de către coreligionarii noștri.

Vă salut cu stimă.

Leon Rothmann.

CRONICA EXTERNA

AUSTRO-UNGARIA

Reichenberg. Noul templu al Comunității e aproape gata. Clădirea va costa peste tot 115,000 flor.

GERMANIA

Heidelberg. În onoarea d-lui Dr. *Schapiro*, născut în Rusia, care a fost de curând numit profesor universitar al științelor mai thematice, societatea academică a ținut la 16 Octombree o ședință în care d. Dr. Zimmer (creștin) a felicitat pe noul profesor menționând talentele și meritele acestuia.

FRANTA

— D. Isaac a fost numit locotenent-colonel în armata franceză și chemat la statul major al armatei. La aceeași armată d. Myrta Dennery este numit la gradul de comandant.

— Printr'un decret al ministerului de comerț și de industrie s'a acordat la 16 Octombree, medalia de aur d-lui Daniel Weil, comerciant francez din Alexandria (Egipt) pentru devotamentul și serviciile mari aduse populației cu ocaziunea cholerei din anul 1883.

ITALIA.

Pisaro. Unuia dintre cei mai vestiți martiri ai libertății și independenței italiene, patriotului Sarina Levi Nathan, s'a inaugura un monument demn de meritele sale, de către democrații din tot

regatul Italiei. Reposatul a fost unul dintre cei mai credincioși a micii ai lui Garibaldi și a luat parte la toate luptele acestuia. Discursul de inaugurare l'a ținut deputatul democrat Antonio Fratti, relevând, că Evreii din Italia au contribuit mult la eliberarea patriei, de aceea Italienii au respins și vor respinge în tot d'auna cu cel mai mare dispreț agitațiunea anti-semitică din mai multe alte țări.

OLANDA

Rotterdam. Un ziar din localitate enumără pe Evreii olandezi, cari ocup funcțiuni înalte în Stat : M. Asser, consilier la ministeriul de externe ; Tetiera de Mattos, raportor la ministerul de justiție ; Pieta și E. D. Asser, membrii Camerei seniorilor ; Rosenstein la Leyden, profesor universitar ; Drucker și Simmoni consilieri justițiară la Groningen și 28 agenți consulari. În India olandeză Prine ocupă funcțiunea avocatului general la Curtea de Cassațiune și Stibbe cea a consilierului. Și în armată sunt ofițeri Israeliti superiori.

RUSIA.

Varșovia. Dintre cei 2061 tineri Israeliti, înscriși în acest an pentru armată, au fost înrolați 640 recruți.

Minsk. Ziarul ebraic *Hazephira* publică o interesantă statistică relativă la ocupațiunile Evreilor din orașul Minsk. După aceste date orașul numără peste tot 36,000 Evrei, 17,000 bărbați și 19,000 femei, cari se ocupă cu toate ramurile comerțului, industriei și meseriilor.

Lodz. Președintele Comunității căruia datorește deja multe bine-faceri, a donat în ziua de expiațiune (Iom Hakipurim) 3000 ruble pentru înființarea unei școli de meserie. Acest exemplu nobil a găsit imitatori, așa în cât Comunitatea are speranța să posede peste curând acest institut atât de folositor.

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIA

Amintiri din trecut

După nemțește :

I. 1)

o. 815.

Agencia c. r. a aflat cu plăcere din declarațiunile înaintate la 6

1) Originalul german al acestor documente se află în posesiunea stimabilului d. G. M. Breyer din București care a bine-voit a ne permite traducerea și publicarea lor.

și 13 Noembrie a. c. din partea Comunităților germane și spaniole că, spre a recompensa serviciile zeloase și active, aduse amândoror comunități până acuma de președintele său starostele lor, numit de către Agenția c. r., *Anschel Breyer*, și spre a-l încuraja la asemenea activitate și în viitor, i s'a fixat un onorar anual de 900 lei din partea primei comunități și 600 lei vechi din partea celei a doua, obligându-se a-i înmâna această sumă neapărat și fără obiecțiune la termenii hotărâți.

Precum nu încapă îndoială, că sus menționatele comunități se vor conforma angajamentului luat, că vor da urmare și ascultare d-lui Staroste în toate afacerile impuse și încredințate lui de către această Agenție c. r., purtându-se fața cu dânsul în general cu respectul cuvenit, tot așa incumbă acestuia datoria indispensabilă, de a avea o purtare nereproșabilă, de a se feri de toate uneltirile, de a-și îndeplini toate datoriile ce 'i incumbă, cu cea mai nestrămutată credință și desinteresare, de a face să domnească între comunități o bună înțelegere și armonie și de a da în toate exemple bune.

În sfârșit încuviințează această Agenție c. r., cererea înaintată de către cei mai însemnați membri ai comunității Israelite germane, confirmând contractul făcut de dânsii pe trei ani cu rabinul *Haim* din Focșani, întărind și recunoscând pe acesta de unicul Rabin legal, fiind comunitatea datoare a se supune tuturor hotărârilor acestuia în afaceri de religione.

Cele ce proced s'au adus la cunoștința comunității prin domnul președinte *Anschel Breyer*. 2)

București, 18 Decembre 823.

Sigiliul :
Agenția c. r. în Valachia.

flo. Hakenau.
Agent c. r.

II.

De oare ce supusul austriac, *Anschel Breyer*, a anunțat sub-semnatului, că trebuie să se ducă în Valachia în afaceri de comerț, rugându-se să i se elibereze un act menit a-l asigura în contra unor uneltiri calomnioase din partea coreligionarilor săi de acolo 3),

2) Acest document e remarsabil din mai multe puncte de vedere. Ne mărim a accentua numai faptul, că la 1823 Comunitatea spaniolă făcea încă parte din cea germană, având amândouă unul și acelaș cap, care a fost evreu german.

3) Se pare că resbelul Ruso-Turc din acea vreme a făcut să înceteze armonia ce a existat până atunci între Staroste și Comunitate, așa încât cedând cerut un act spre a fi la adăpost în contra uneltirilor acelor coreligionari cari, cu cinci ani înainte i-au dat un însemnat onorar spre recompensarea meritelor sale. Această neînțelegere, dacă a existat în realitate, a dispărut după resboiu, căci în anul 1851 iar vedem pe *A. Breyer* în capul comunității. V. documentul IV.

sub-semnatul nu refuză a-i îndeplini această cerere a sa, dându-i aceste rënduri, ca să useze de ele ori când și ori-unde va fi de trebuință.

Brașov, 9 Ianuarie 1828.

(L. S.)

Ne descifr.

*c. r. cancelar al Agenției pentru Valachia
după vreme la Brașov.*

III.

Sibiū, 1 Noembre 1828.

Scumpul meū Anshel Breyer, 4)

Ar trebui să pricepi singur, că nu 'mă convine de loc să te recomand agentului englez, pentru ca să te primească sub protecțiunea Britană. Eū cel puțin nu pot nici nu vreaū să fac aceasta. Dar te poți duce la d-lui rugându-l să te protegă, de oare ce fie-care fiind într'o țară străină, unde nu are propriul său consul, este liber a apela către acea protecțiune, care 'i pare cea mai bună. Nu mă îndoiesc că d-nu I. Blutte (?) îți va îndeplini această rugăminte a d-tale. Mie însă îmi e imposibil să 'ți dau o hârtie către d-lui.

Remăi sănătos și nu te speria fără cuvânt, gândindu-te că nimenia nu poate să facă rău aceluia, care are cuget curat.

Sunt al d-tale bine-voitor, *Fl. Hakenau.*

Adresa :

Recomandat

Din Sibiū

D-lui Anshel Breyer

Starost al c. r. supuși ai comunității Israelite din București
după vreme
la Brașov.

IV.

Agenția și Consulatul general c. r.

No. 7522.

București, 10 Decembre 1851.

Domniū reprezentanți ai comunității Israelitilor austriaci au comunicat : că au dorința de a da în arendă taxa asupra cărnei, inde-

4) Deși acest document are un caracter cu totul privat, îl publicăm în scop de a arăta starea de nesiguranță în care au trăit Israelitii din țară în acele vremuri rășboinice.

pendent de regia valaho-Israelită, în folosul instituțiilor lor proprii de învățământ și de cult.⁵⁾

Am decis : de vreme ce nici decrete domnești nici vr'o lege în vigoare nu e în contradicere cu acest proiect, vă însărcinez a înmâna domnilor represintanți ai comunității Israeliților austriaci alăturatul decret⁶⁾ relativ la această afacere, și de a prepara în înțelegere cu d-lor cele necesare, ca să urmeze această arendare fără a se face mult sgomot.

Consilierul ministerial c. r. Agentul și Consulul general

Dr. de Laurian.

BINE-FACEREA ISRAELITA LA PARIS *)

de

Maxime Du Camp.

(Urmare),

Bogația poate fi cu drept cuvânt pismuită când e în stare să facă arăta bine și într'un chip așa de cuminte.... Fie care pat a fost obiectul unei fundațiuni particulare, instituită de familia Rothschild și de diferiți membrii ai comunității israelite din Paris. Suma, odată versată, care formează capitalul al cărui venit e destinat pentru întreținerea fiecăruia din paturi, a variat după ridicările și scaderile succesive ale valorilor monetare produse prin abondanța metalelor; la început 10000 fr. apoi 12000; astăzi 15000, cari au devenit deja neîndeslătători și ar trebui ridicați la 18000, dacă nu la 20000 pentru ca să se poată tine bine interesele administrației și de a nu avea nimica de modificat în această organizare superioară pe toate treptele. Îngrijirile și precauțiunile sunt așa de bine luate că în fie-care „couloir» se găsește poste cu apă acostate de canale, fără a mai socoti cutiile de stingere răspândite pe ori unde a fost cu putință de a le așeza.

Cele trei locașuri — spitalul, incurabilii, asilul—se folosesc de o grădină imensă,—eu zic imensă, fiind-că suntem în Paris,—care a

5) Suntem în drept de a susține că această separare a Israeliților austriaci de Comunitatea noastră, a fost cauza tuturor zizaniilor ivite în urmă în sînu Comunității Israelite din București și că ea este și una din cauzele desăvârșitei disolvări a ei.

6) Decretul în chestiune nu'l posedăm din nenorocire.

Nota Redacțiunei

*) După *Revue des Deux Mondes*. — V. *Rev. Isr.* numărul trecut.

fost împărțită în atâtea părți câte divisiuni sunt; bărbații, femeile, copil bolnavi, au fie-care grădina lor, precum și-o au p'ă lor aci incurabilă și bătrânii. Alee așternute cu năsip și prevăzute cu bănci șerpuesc prin mijlocul grădinei; zidurile lăuntrice sunt acoperite cu merișor. O parte a livezii—aceia, cred, care e rezervată femeelor—ce se întinde spre căscioara d-șoarei Clairon, e împodobită de o alee scurtă, dar prea largă și marginită de castani de toată frumusețea. Eu le-am admirat; aceștia aruncă umbra în jurul lor, formează o sală de verdeată răcoroasă, oprind razele soarelui, favorabilă sănătății și care trebuie să fie locul de predilecțiune pentru cei convalescenți. Imit închipuesc că în zilele calduroase, sermana nevropată, ale cărei suspine adânci mi-au mișcat inima, simte plăcere de a veni să plângă în acest loc, luând arborii ca martori ai durerilor sale.....

III. VECINICA ODIHNA

Intr'un capitol din Proverbe se zice: «Avuția bogatului îi este cetatea sa cea tare; cea-ce consternă pe cei săraci sunt privațiunile lor». Mi se pare că «cetatea cea tare» a început să facă loc săracului pentru a-i ameliora suferințele care le îndură. Pe lângă ajutoarele ce se dau în cele trei așezăminte despre cari am vorbit, se mai dau și altele ce cad în sarcina comitetului de bine-facere israelită. Independința de donații, de daruri prin testamente, de subscripții și ofrande depuse în punga colectoarelor, casa de bine-facere e alimentată printr'o loterie anuală al cărei produs se urcă până la 80 sau 90,000 fr. neto. De la 26 Ianuarie 1887, comitetul de bine-facere israelită este recunoscut ca așezământ de utilitate publică. Acest titlu e justificat prin serviciile făcute, pe cari va fi destul de a le enumera pentru a demonstra însemnătatea lor: — ajutoare regulate și lunare indigenilor înscriși; — ajutoare vremelnice indigenilor neînscriși și indigenilor trecători; — ajutoare de reconciliare; — distribuțiuni extraordinare cu prilejul sărbătorilor religioase; — distribuirea de combustibili pentru timpul iernei; — împărțirea de alimente calde și de îmbrăcăminte copiilor din școlile primare (ca la 2000); — distribuirea de haine copiilor cari celebrează inițierea lor religioasă (de la 150 până la 180 pe an); — distribuirea de mașine de cusut uvrierelor; — casa de împrumuturi de bani (maximum 100 fr.); — orfanii și copiii delăsați, sunt așezați în familii cărora se plătește o pensiuine ce variază de la 20 până la 40 fr. pe lună, etc. În jurul acestei carități pe care am putea-o califica oficială, gra-

vitează vre-o patru-zeci de societăți de ajutor mutual cari, toate dau concursul lor întru ameliorarea mizeriei israelite.

Două fundațiuni speciale ce atârnă de comitet imi par vrednice de a fi pomenite în particular; cea dintâia e opera închirierilor de case, opera destinată să asigure o locuință familiilor lipsite de mijloace. Evreii săraci sunt destui la Paris; micul lor meșteșug pe care îl exercită îi împiedică de a muri de foame, dar nu-i permite de a putea face vre-o economie : câștigul lor zilnic este absorbit de trebuințele zilnice. Pentru dânsii chiriile sunt capitală, căci chiriașii cei mici nu pot aștepta nimic de la indulgența proprietarilor lor; ziua sorocului e foarte de temut : plătește sau pleacă !...

La Paris, pe când evreul foarte avut și-a clădit casele sale în cartierile cele mai frumoase, cel mizer își alege locuința sa prin stradele Mouffetard, Temple, Saint-Maur, de la Roquette, și mai cu seamă spre zona întinsă între str. St. Antoine și vechiul hotel St. Paul, etc. Acolo trăește fără șgomot achitându-și regulat chiria de oare-ce comitetul de bine-facere plătește pentru dânsul.

Suma de mijloc ce se procură pentru fie-care închiriere este cam de vre-o 240 fr. pe an... Poate șese-zeci de familii își găsesc astfel siguranța locuinței și datoresc poate carității coreligionarilor lor scăparea de hazardele pribegiei. Când o femeie săracă devine văduvă în cursul anului, ea e ajutată de oficiul pentru plata chiriei, care își întinde de preferință ocrotirea sa asupra bătrânilor, bolnavilor și lucrătorilor pe cari vre-un accident sau lipsa de lucru i-a făcut să iese din atelier. Afară de aceasta acțiune oficială, comitetul exercită o acțiune pe care o ține în taină, taina mărturisirei. Câte-odată, în urma unor împrejurări neprevăzute, de afaceri rău conduse, de boala îndelungată, o familie onorabilă, bine pusă, cum se zice, se găsește redusă într'o condiție precară și ajunge la marginele sărăciei. A ridica vëlul acestei situațiuni este a-și vătăma creditul și a pune piedică unei reardicări posibile dacă nu probabilă. În acest caz e «grand-rabinul» care primește taina situațiunii și care se grăbește de a para aceste eventualități crude. Se adresează oare acesta comitetului ? Nu pot s'a afirm ; eu imi imagin că el cată să se întâlnească mai ales cu vre-unul din acei cari au «o cetate tare» și primește de la dânsul fără multă vorbă suma necesară pentru mântuirea «săracului rușinos»; chiria este plătită și dacă îi se matadaugă ceva cu care să încerce noii sfortări nu mă surprinde de loc.

(Va urma)

Trad : Ego.

R. PERL

LEGATORIA DE CARTI

STRADA BISERICA IENEI, 10.
BUCURESCI

Esecută ori-ce lucrări de Legătoria, Papeteria, Galanteria și Cartonage, asemenea efectuează registre de Comptabilitate, Cărți de Bibliotecă, Paspaturi și Rame pentru Cădre de ori-ee mărimi cu cele mai moderate prețuri.

COLECȚIUNEA ANULUI I

A

„REVISTEI ISRAELITE“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un volum de peste 800 pagini, conținând articole privitoare la situațiunea israeliților din țară și străinătate studii și dări de seamă literare, varietăți, etc. etc. Se vinde la redacțiunea Revistei cu prețul de 12 l. n. A se adresa : Str. Mircea-Vodă No. 12.

Un tânăr dispunând de câte-va ore libere, poate primi o meditație de clasele primare și liceale.

A se adresa la redacția acestei reviste sub numele *Xanophon*.

Iosef Kaufmann.—Piatra N.—Deposit de Dorna, brânzeturii variate de munte, brânză de Broșteni, etc. En gros & en detail.—Prețuri foarte eține.

SOCIETATEA

pentru

PUBLICARE DE CĂRȚI DIDACTICE ISRAELITO-ROMÂNE

din

BUCUREȘTI

CĂRȚI EDITATE DE SOCIETATE

Dr. Beck, Vocabular analitic în 3 părți, I, 60 b. II și III-a 70 b.

Dr. Gaster, Istoria biblica 60 b.

I. D. Bally, Abecedar ebraic partea I. 30 b.

L. Casvan, Gramatica ebraică, 1,50

Dr. Beck, Invățătura religiei mosaice ediția II-a 1

S'acordă librărilor și revînzătorilor un rabat de 10%
Nu se acordă credit.

A se adresa la secretariatul Societății, strada Israelită No. 11.

În curînd va apare tabelele și partea II-a abecedarului ebraic al d-lui I. D. Bally.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A apărut: **Manual de Gramatica Limbei Ebraice**, cu de prinderi pentru aplicarea regulilor de *Lazăr Casvan*.

Publicat de Societatea pentru cărți didactice Israelito-Române.

Un volum de 130 pagini (7 coale în 8° plus 1½ coale pentru conjugarea verbelor). Se găsește de vânzare la autor, *Str. Mircea-Vodă No. 17* cu prețul de 1 leu 50,

Librarilor se acordă un rabat de 15%.

I. ELIAS licențiat în drept dă consultațiuni asupra orî-ce fel de procese civile, comerciale și penale, și se însărcinează cu executarea afacerilor de natura acestora.

Adresa : str. Principatele-Unite No. 3.

A apărut : **Catechismul elementar al Religiei Mosaice** de Iulius Geiger. Prețul 60 bani exemplarul.